

SIFATLAR (ÖN AD)

İsimlerden önce gelerek onları sayı, renk, durum, hareket, biçim, yer, işaret ve soru yönlerinden tamamlayan; onları niteleyen ve belirten kelime ve kelime gruplarına sıfat denir.

- Sıfatlar genellikle isimlerden önce gelir.
- Sıfatlar çekim eklerini almazlar.

Güzel araba → ~~Güzel~~er araba

 Not | Az da olsa bazı sıfatlar çekim eki olabilir.

Güzelim araba ne hâle geldi. ("-im" iyelik ekidir.)

- Sıfatlar asla tek başlarına bulunmazlar.

Sıfat Çeşitleri

1. Niteleme Sıfatları

2. Belirtme Sıfatları

- a. İşaret Sıfatı
- b. Sayı Sıfatı
- c. Belgisiz Sıfat
- d. Soru Sıfatı

Adlaşmış Sıfat

Pekiştirme Sıfatları

Ünvan Sıfatları

1. Niteleme Sıfatları

İsimleri durum, biçim, renk ve ünvanlarını bildiren sıfatlardır. (Nasıl sorusuna cevap verir.)

- kırmızı kalem
- yuvarlak silgi
- dolambaçlı yollar
- akıllı tahta

2. Belirtme Sıfatları

İsimleri gösterme, belirsizlik, sayı ve soru yoluyla belirten sıfatlardır.

Dörde ayrılır:

- İşaret Sıfatı
- Sayı Sıfatı
- Belgisiz Sıfat
- Soru Sıfatı

1. Sayı Sıfatı

İsimleri sayı yönüyle belirten sıfatlardır.

a. Asıl Sayı Sıfatı: İsimlerin sayısını belirten sıfatlardır. (Kaç?)

- Üç saat sonra gelecekti.

b. Sıra Sayı Sıfatı: İsimlerin sıralarını, derecelerini belirten sıfatlardır. (Kaçınıcı?)

- Kitabın beşinci sayfasında bu konudan bahsedilmiş.

c. Üleştirme Sıfatı: Varlıkların ayrıldığı eşit bölümleri anlatır. (Kaçar?)

- Bu sınavda sıfat ve zamir konusundan altışar soru çıkacak.

d. Kesir Sayı Sıfatı: İsmi oranını ve bütünü bir parçasını gösteren sıfattır.

- Bu sınavda sınıf yüzde yetmiş başarı gösterdi.

2. İşaret Sıfatı

Varlıkların, nesnelerin yerlerini işaret yoluyla belirten sıfatlardır:

bu, şu, o; böyle, öyle, şöyle; öteki, beriki; öte, beri; diğer, işte (Hangi?)

- Bu masanın yerini değiştirin.
- Öteki çocuğu da çağırın.
- Öbür eve hırsız girmiş.

3. Belgisiz Sıfat

Varlıkları, kavramları onlara kesinlik kazandırmadan yani aşağı yukarı belirten sıfatlardır:

bir, birkaç, çok, birçok, bazı, tüm, her, bütün, hiçbir, herhangi bir, kimi, birtakım...

- Tüm öğrenciler karnesini aldı.
- Bazı insanlar kıymet bilmiyor.
- Birçok soruyu yanlış yaptım.

4. Soru Sıfatı

İsimleri soru yoluyla belirten sıfatlardır: hangi, nasıl, kaç, kaçınıcı, kaçar, ne kadar...

Dikkat İsmе getirilen soru sıfatlarının cevapları çoğunlukla sıfat olmaktadır.

- Hangi arabayı aldın?
- Kaçınıcı bölümü bitirdin?
- Bu işten kaçır lira kazandınız?

Adlaşmış Sıfat

Niteleme sıfatları bazen çekim eki alarak ya da almayarak niteledikleri ismi karşılayacak şekilde kullanılabilir.

- Yaşlı insanlar çok duygusal olur.
- Yaşlılar çok duygusal olur.
- Çalışkan öğrenciler kütüphaneden çıkmıyor.
- Çalışkanlar kütüphaneden çıkmıyor.

Pekiştirme Sıfatları

Niteleme sıfatlarının anlamca güçlendirilmesiyle oluşan sıfatlara "Pekiştirme Sıfatı" denir.

► Pekiştirme sıfatları iki farklı şekilde yapılır:

1. Sözcüğün ilk ünlüsüne kadar olan bölümüne "m, p, r, s" ünsüzleri getirilerek:

- Masmavi deniz
- Yapayalnız adam

2. Sıfatların tekrar etmesiyle de pekiştirme yapılabilir:

- Çeşit çeşit bitkiler
- Zor mu zor sorular

Ünvan Sıfatları

İnsan isimlerine eklenen saygı ve tanıma sözcükleri "ünvan sıfatı"dır ancak bu sıfatlar da niteleme sıfatları olarak kabul görür.

- Öğretmen Kemal
- Direktör Ali Bey
- Sultan Selim

Küçültme Sıfatı

Sıfat olan sözcüklere getirilen "-ce, -cik, -mtırak, -msi" ekleriyle tam olmayan, tama yakın anlamı kazanan sıfatlara denir.

- Büyükçe koltuk
- Yeşilmtırak bir halı
- Güzelce bir ev
- Ekşimsi yoğurt

Kurallı Birleşik Sıfat

► Sıfat tamlamalarının sonuna "-li, -lik, -siz" eki getirilerek yapılır:

- Kırmızı başlıklı kız, geniş caddeli sokaklar, üç asırlık hikâye

► Sıfat tamlamasında sıfatla isim yer değiştirilip isme iyelik eki (-ı, -i, -u, -ü) getirilerek birleşik sıfat yapılabilir:

- Kanadı kırık kuş (kırık kanat), diksiyonu güzel insan (güzel diksiyon)

Örnekler:

- İhtiyar çınarlar, çukura gömülen eski değirmenin siyah kiremitli çatısını örtüyor.
- Biz, bu güzel kabulden cesaret alarak biraz ötedeki zeytin ağaçlarının arasında çadırlarımızı kurduk.

SIFAT TAMLAMASI

Bir ismin önüne gelerek onları çeşitli açılardan niteleyen ve belirten sıfatların isimle birlikte oluşturmuş oldukları söz öbeklerine “sıfat tamlamaları” denir.

- Sıfatların olduğu her yerde mutlaka bir “sıfat tamlaması” vardır.
- Sıfat tamlamasında birinci sözcük yani sıfat tamlayan, isim ise tamlanandır.
  - Geniş sınıf
  - Tüm insanlar
  - Şu ağaç
- Sıfat tamlaması için mutlaka bir isim ve onu niteleyen ya da belirten bir sıfatın olması şarttır.
- Sıfatlar birden fazla ismi belirtebilir, niteleyebilir:
  - Çürümüş elmalar, armutlar ve muzlar çöpe gitti.
- Bir isme birden fazla sıfat gelebilir:
  - Zeki, çalışkan, uslu ve neşeli bir çocuktur.
- Sıfatlar bir isim tamlamasının önüne gelebilir.
  - Unutulmaz aşk acısı taşıyor bu yürek.

Niteleme sıfatlarıyla oluşan “sıfat tamlamaları”

- Yağmurlu havada tüm neşesi kayboluyordu.
- Çocuk mavi gözleriyle bana bakıyordu.

İşaret sıfatıyla oluşan “sıfat tamlamaları”

- Bu sorunu en kısa sürede çözmeliyiz.
- Öteki soruyu çözmeden sınavı bitirmeyin.

Belgisiz sıfatlarla oluşan “sıfat tamlamaları”

- Bugünlerde bazı öğrenciler okuldan erken çıkmaya başladı.
- Tüm insanların bu konuda duyarlı olmasını beklemek yanlış.

Soru sıfatlarıyla oluşan “sıfat tamlamaları”

- Tatilde kaç kitap okuyacağımızı bilmiyorum.
- Oğlunuz kaçınıcı sınıfta eğitim görüyor?

Bize Destek Olmak İçin Bu Notların Kitap Halini Satın Alabilirsiniz.

Sayı sıfatlarıyla oluşan “sıfat tamlamaları”

- Bu işten kendilerine beşer lira kalmıştı.
- Bir öğünde üç ekmek yedi.

Sıfat fiillerle oluşan “sıfat tamlamaları”

“Anası mezar dikecekmiş”

- Gelecek günlerde bu konuları tekrar konuşuruz.
- Yüzündeki tükenmiş ifade her şeyi özetliyordu.
- Toplantıya sonradan gelen adam ortalığı karıştırdı.

Örnekler:

- Buruşuk dudaklarının bir kenarından aşağı doğru sallanan bu küçük ateş, sakallarına tuhaf bir kırmızılık veriyordu.
- Şu sağ tarafımda kapısız, penceresiz, çatısız yükselen dört duvar; bir zamanlar bahçesinde yüzlerce çocuğun oynadığı mektep olamazdı.

Bize Destek Olmak İçin Bu Notların Kitap Halini
Satın Alabilirsiniz.

Sıfat Etkinlik ve Pekiştirme

Aşağıdaki altı çizili sıfatların çeşidini yazınız.

- ⇒ Kötünün dediklerine aldanma, yok say. ⇒ .....
- ⇒ Genç kadının başarısı alkışlandı. ⇒ .....
- ⇒ Bir sevdaya düştün mü kor gibi yanarsın. ⇒ .....
- ⇒ Hangi film ödül aldı. ⇒ .....
- ⇒ Yazlık evi kiraya verdik. ⇒ .....
- ⇒ Küçük, annesini görünce mutlu oldu. ⇒ .....
- ⇒ Üçer öğrenci ile yarışmaya katıldı. ⇒ .....
- ⇒ Son sözünü de söyledi. ⇒ .....
- ⇒ İlk yanışı bu olmuştu. ⇒ .....
- ⇒ Yarışmada beşinci öğrenci oldu. ⇒ .....
- ⇒ Bu kalemi şuradan kaldır. ⇒ .....
- ⇒ Kara kaşlı adam, sessizce bizi dinliyordu. ⇒ .....
- ⇒ Kırmızıyı bana uzatır mısın? ⇒ .....